

Achtergrondinformatie

Gecombineerde Rapportage

Opgesteld en vastgesteld door:

NBA, Cygnus Atratus, ABN AMRO, ING, Rabobank in samenwerking met SBR Nexus

De release-informatie van de Gecombineerde Rapportage wordt gepubliceerd op de website SBR Nexus (<https://www.sbrnexus.nl>), een initiatief van ABN AMRO, ING en Rabobank. Hier zijn ook de geactualiseerde versies van de gebruikershandleiding en andere ondersteunende documenten gepubliceerd.

Abcoude

15 juni 2023

Inleiding

In de kredietverlening komt het vaak voor dat meerdere rechtspersonen, vennootschappen en zelfs natuurlijke personen samen een lening aangaan. Voor het monitoren van het kredietrisico ten aanzien van verstrekte leningen gebruikt een kredietverlener financiële informatie.

Daar waar het niet mogelijk is om voor een groep ondernemingen de jaarcijfers te consolideren, kan een Gecombineerde Rapportage opgesteld worden zoals beschreven in dit document. Voorheen werden de jaarrekeningen door bankmedewerkers bij elkaar opgeteld om te komen tot Gecombineerde Rapportage. Dit is niet meer toegestaan op basis van de richtlijnen van de toezichthouder. Nu dient de Gecombineerde Rapportage opgesteld te worden door de accountant of administrateur.

Voor rechtspersonen, vennootschappen en eenmanszaken die samen één risico vormen moet de kredietverlener de partijen op basis van voorschriften van de EBA (European Banking Authority) samen als één kredietrisico beoordelen. In het vervolg van deze instructie zal worden gesproken over kredietnemers: *'Alle entiteiten die samen aansprakelijk zijn voor het gebruik mogen maken van de financiering.'* Om die beoordeling te kunnen doen, is in de kredietovereenkomst opgenomen dat gecombineerde financiële informatie van de kredietnemers moet worden gebruikt.

In het geval dat de kredietnemers eveneens een groep vormen volgens het jaarrekeningrecht, kan hiervoor een geconsolideerde jaarrekening worden gebruikt. Voor die situatie is deze rapportage instructie niet van toepassing. Hiervoor kunnen de gewone verslaggevingsstandaarden worden gevolgd en kan er een geconsolideerde jaarrekening aan de kredietverlener worden verstrekt.

Als de kredietnemers samen géén groep vormen, is geen reguliere financiële informatie beschikbaar voor het geheel. In het verleden kwam het voor dat medewerkers van de kredietverlener zelf jaarrekeningen en aangiftes inkomstenbelasting bij elkaar optelden om te komen tot gecombineerde financiële informatie. Dit is niet langer toegestaan. De bank is dan namelijk zelf betrokken bij de totstandkoming van de informatie waar de monitoring op wordt gebaseerd.

Doel instructie

Het doel van deze instructie is om te komen tot een eenduidige Gecombineerde Rapportage van kredietnemers waarmee wordt voldaan aan de doelstelling van de kredietovereenkomst.

Deze instructie kan worden gehanteerd als de in een kredietovereenkomst betrokken entiteiten en personenvennootschappen op grond van het jaarrekeningrecht géén groep vormen. Een voorbeeld uit de agrarische sector is een combinatie van een maatschap waarin een bedrijfsvoering is opgenomen, waarbij de persoonlijke onderneming van een ouder van één van de maten garant staat. Maar bijvoorbeeld ook twee entiteiten die beide 50% aandeelhouder zijn van een werkmaatschappij waaraan een krediet is verstrekt.

Randvoorwaarden voor opdrachtacceptatie

Om te voorkomen dat deze rapportage in de plaats treedt van een beschikbare jaarrekening, dient opmaak van een rapportage conform deze instructie alleen plaats te vinden als een geconsolideerde jaarrekening voor de kredietnemers niet beschikbaar noch verplicht is volgens Titel 9 BW2.

Om te voorkomen dat een Gecombineerde Rapportage wordt opgesteld zonder dat daar een grondslag voor is, moet de kredietovereenkomst een verplichting bevatten om door een derde (anders dan kredietnemer of verlener) opgestelde gecombineerde cijfers aan te leveren.

Om te voorkomen dat een informatieachterstand kan ontstaan bij de kredietverlener, en om ervoor te zorgen dat de kredietverlener de rapportage goed kan interpreteren, moeten de individuele financiële gegevens (jaarrekeningen, belastingaangiften etc.) worden verstrekt aan de kredietverlener. Deze eis is cumulatief. Als aan alle drie de voorwaarden is voldaan, is het voor een financieel professional toegestaan om de Gecombineerde Rapportage te verzorgen.

Eisen aan de opstelling Gecombineerde

Rapportage

In dit hoofdstuk wordt de inhoud en opmaak van de Gecombineerde Rapportage van kredietnemers behandeld.

Verslaggevingsstelsels

Bij maatschappen, vennootschappen en eenmanszaken kan er sprake zijn van een jaarrekening die is opgesteld op basis van commerciële grondslagen. Regelmatig komt ook een rapportage voor op basis van fiscale of andere grondslagen. Het verschil tussen bijvoorbeeld commerciële en fiscale grondslagen komt dan vooral tot uiting in het niet afschrijven van goodwill of het anders waarderen van onroerend goed.

Het harmoniseren van de gehanteerde verslaggevingsstelsels brengt aanzienlijke administratieve lasten met zich mee. Lasten die niet worden gerechtvaardigd door de invloed op de kredietmonitoring. Het is daarom ook niet noodzakelijk om de grondslagen van waardering en resultaatbepaling te harmoniseren. Aan de hand van de ontwikkeling in de tijd van kosten en opbrengsten kan monitoring door de kredietverlener in eerste instantie worden ingevuld. Als dan op basis van geconstateerde ontwikkelingen bij de kredietverlener de behoefte ontstaat om op een dieper niveau analyses uit te voeren, heeft deze daarvoor de aangeleverde onderliggende financiële overzichten beschikbaar.

In de kolom per partij moet echter wel worden vermeld welke stelsel (commercieel, fiscaal of anders) is gehanteerd. Als tussen twee jaren het verslaggevingsstelsel van één van de partijen is aangepast, moeten net zoals bij een jaarrekening de vergelijkende cijfers worden aangepast.

Mee te nemen entiteiten

In de kredietovereenkomst zijn doorgaans alle ondernemingen/entiteiten opgenomen die zich aansprakelijk hebben gesteld voor het verleende krediet. Al deze partijen vallen onder de definitie van kredietnemers en moeten in de rapportage worden meegenomen. Een privépersoon die zich mede aansprakelijk stelt, kent uiteraard geen resultatenrekening.

Correcties

[Onderlinge transacties](#)

Bij het opstellen van een Gecombineerde Rapportage moet inzicht worden gegeven in de financiële ontwikkeling van de groep kredietnemers. Die kredietnemers kunnen verbonden partijen hebben die niet aansprakelijk zijn voor de financiering. Kredietnemers kunnen op die verbonden partijen wel of niet beleidsbepalende invloed uitoefenen. Voor het corrigeren van onderlinge transacties zijn er dus vier mogelijkheden:

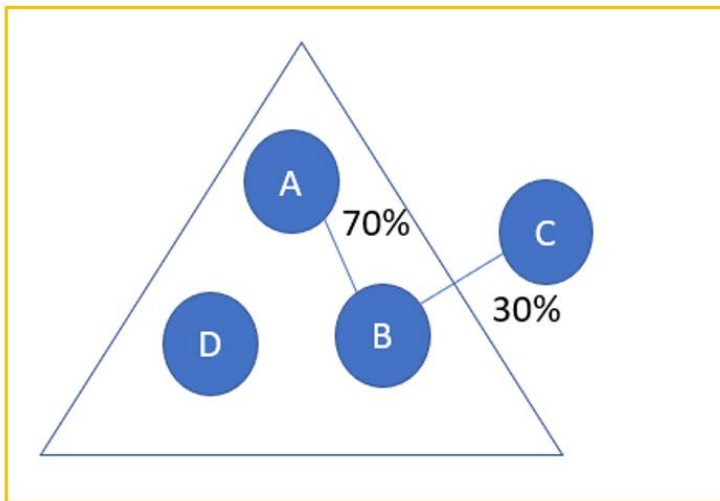
1. Transacties tussen kredietnemers zonder externe aandeelhouders;
2. Transacties tussen kredietnemers met externe aandeelhouders;
3. Transacties met entiteiten buiten de kredietnemers met beleidsbepalende invloed;
4. Transacties met entiteiten buiten de kredietnemers zonder beleidsbepalende invloed.

[Transacties tussen kredietnemers zonder externe aandeelhouders](#)

Deze transacties dienen geheel te worden geëlimineerd. Onderlinge leveringen zijn geen gebeurtenissen die de groep kredietnemers tezamen (beter) in staat stellen om de lening terug te betalen.

Transacties tussen kredietnemers met externe aandeelhouders.

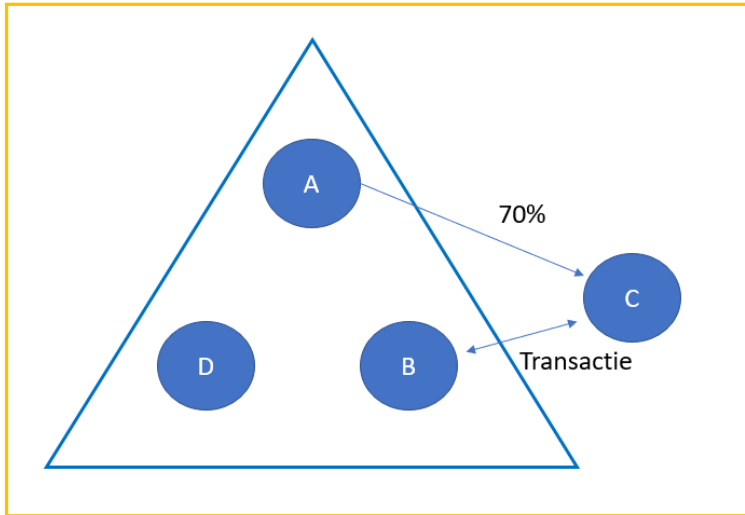
Het kan voorkomen dat één van de entiteiten (bijvoorbeeld hieronder entiteit B) een derde aandeelhouder heeft (in dit geval C). Bij een downstream sale van A naar B wordt dan bij het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening 30% van het resultaat van die transactie verantwoord in het resultaat van de geconsolideerde groep ABD.

In het geval dat ABD een groep kredietnemers is, staat C echter niet met 30% van haar economische activiteiten garant. C bevindt zich buiten de groep kredietnemers. Bij een eventueel verlies worden de lasten van de downstream sale van A naar B niet voor 30% door een derde gedragen. Dus ongeacht aandelen van derden dient ook hier 100% van het resultaat te worden gecorrigeerd.

Transacties met entiteiten buiten de kredietnemers met beleidsbepalende invloed

Een kredietnemer kan transacties aangaan met entiteiten buiten de groep kredietnemers, waarin één van de kredietnemers beleidsbepalende invloed heeft. In die situatie kan de kredietnemer de verbonden partij alle voorwaarden opleggen die hij wil. Deze situatie biedt gelegenheid tot manipulatie van de Gecombineerde Rapportage.

In die situatie vindt verantwoording van resultaten dus pas plaats als overdracht reeds aan een derde heeft plaatsgevonden. Dus een kredietnemer B verkoopt goederen aan een verbonden partij C. Het aandeel in het resultaat op die verkoop wordt dan pas verantwoord op het moment dat de verbonden partij C deze goederen weer aan een derde heeft verkocht. In de situatie dat een transactie tussen een kredietnemer en een verbonden partij verliesgevend was, dient het hele verlies direct te worden verantwoord.

Transacties met entiteiten buiten de kredietnemers zonder beleidsbepalende invloed

Een kredietnemer kan transacties aangaan met entiteiten buiten de groep kredietnemers, waarin men geen beleidsbepalende invloed heeft. In die situatie kan de kredietnemer de verbonden partij geen voorwaarden opleggen. Deze situatie biedt niet dezelfde gelegenheid tot manipulatie van de Gecombineerde Rapportage. In deze situatie vindt verantwoording van resultaten naar rato van het deelnemingspercentage plaats, zonder daarbij de eis te stellen dat overdracht aan een derde moet hebben plaatsgevonden.

Samenvatting

De verwerking van correcties kan als volgt worden samengevat:

	Zonder externe aandeelhouders	Met externe aandeelhouders
Tussen kredietnemers	Geheel elimineren.	Omdat externe aandeelhouder niet garant staat ook elimineren.
Buiten kredietnemers	Aandeel in het resultaat pas verantwoord als overdracht aan een derde heeft plaatsgevonden, tenzij deze verliesgevend was.	Verantwoording naar rato van het deelnemingspercentage.
	Met beleidsbepalende invloed	Zonder beleidsbepalende invloed

Verantwoording van deelnemingen

Vanuit het perspectief van ontwikkeling van het kredietrisico/vermogen tot terugbetaling, is een deelneming die niet behoort tot de groep kredietnemers geen activum waarmee terugbetaling van een financiering kan worden gerealiseerd. Om die reden dient de waardering van dergelijke deelnemingen op de balans van kredietnemers op nul te worden gesteld. Resultaten van dergelijke deelnemingen, dienen slechts te worden verantwoord als dit daadwerkelijk als dividend betaalbaar is gesteld aan een van de leden van de groep kredietnemers.

Identificatie van correcties

De cliënt is verantwoordelijk voor het identificeren van alle transactiesoorten zoals hierboven benoemd. Impliciet doordat de gevoerde administratie deze transactiesoorten transparant identificeerbaar maakt door deze op rekening courant verhoudingen of specifieke relaties in de boekhouding te verwerken. Expliciet door een bevestiging te verstrekken ten aanzien van de volledige identificatie van transacties tussen de kredietnemers en met partijen waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend buiten de groep kredietnemers.

Als uit hoofde van de overige dienstverlening (de samenstel- of controleopdracht) onderlinge transacties al bekend zijn, worden deze geacht te worden gecorrigeerd.

Toelichting correcties

De uitgevoerde correcties worden zichtbaar in een aparte kolom in totalen vermeld. In een tweede overzicht worden de individuele correcties met een toelichting vermeld. Hierdoor wordt zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de huidige vormgeving van consolidatiestatistieken in een rapportgenerator.

Afwijkende boekjaren

Het komt voor dat de kredietnemers afwijkende boekjaardefinities kennen. In dat geval zal het boekjaar van de grootste entiteit worden gevolgd en worden voor de overige entiteiten de administratieve gegevens toegevoegd op basis van dezelfde periode. De grootste entiteit wordt daarbij gedefinieerd als de entiteit die voor twee van de drie criteria (omzet, balanstotaal en FTE) de grootste is.

Onderliggende rapportage

Daarnaast moet de vorm van de onderliggende rapportage duidelijk zijn. Voorbeelden van onderliggende rapportages zijn:

- Een jaarrekening;
- De fiscale aangifte;
- Administratieve gegevens.

Accountantsverklaring

In het geval van betrokkenheid van een accountant, is bij de onderliggende rapportage mogelijk een accountantsverklaring verstrekt. Het is niet wenselijk dat door de Gecombineerde Rapportage niet duidelijk is welke verklaring dat is en welke strekking die verklaring heeft. Per kredietnemer dient het verstrekte accountantsverklaring te zijn vermeld.

Beroepsreglementering voor accountants

De opdracht tot het opstellen van een Gecombineerde Rapportage van kredietnemers is niet exclusief voorbehouden aan accountants. Ook andere financieel professionals kunnen een dergelijke opdracht uitvoeren.

Het toepassen van Standaard 4410 Samenstellingsopdrachten is niet aan de orde. Het model voor een Gecombineerde Rapportage van kredietnemers, zoals voorgelegd aan de NBA, kwalificeert namelijk niet als een financieel overzicht. Financiële overzichten omvatten gewoonlijk de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen (zie de definitie in Par. 17 en uitleg in Par. A3A van Standaard 4410). Het model voor een Gecombineerde Rapportage van kredietnemers bevat daarentegen geen toelichtingen. De opdracht tot het opstellen van deze rapportage wordt in principe gezien als een 'overige opdracht'. Bij een overige opdracht zijn de fundamentele beginselen van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) van toepassing.